

१४ व्या वित्त आयोगांतर्गतच्या राज्यातील
२४ जलदगती न्यायालयापैकी रत्नागिरी
येथील जलदगती न्यायालयाऐवजी खेड,
जि. रत्नागिरी येथे जलदगती न्यायालय
स्थापन करण्याबाबत...

महाराष्ट्र शासन

विधि व न्याय विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: जगन्या -१४१६/प्र.क्र.२०४/का-९

हुतात्मा राजगुरु चौक, मादाम कामा मार्ग,

मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२

दिनांक: १७ मार्च, २०१८

वाचा :-

१. शासन निर्णय क्र.डीएजे-२०१२/१०५५/प्र.क्र.१९०/कार्या.३, दि.६ जानेवारी, २०१५.
२. केंद्र शासनाचे दि. २९ मे, २०१५ चे पत्र (१४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशी)
३. मा.उच्च न्यायालयाचे क्र.बी(डब्ल्यू) अ-२१०१/२०१२/२८५/३०७४, ६ फेब्रुवारी, २०१६ चे पत्र.
४. शासन निर्णय विधि व न्याय विभाग क्र.चौविआ-१२१६/प्र.क्र.१०/का-नऊ, दि. ०९ मार्च, २०१६.
५. १४ व्या वित्त आयोगाच्या अनुषंगाने दि.२८ मार्च, २०१६ रोजी झालेल्या उच्चस्तरीय सनियंत्रण समितीच्या बैठकीचे इतिवृत्त.
६. शासन निर्णय क्र.जगन्या-२०१६/प्र.क्र.१७६/का.नऊ, दि.३१ मार्च, २०१६.
७. शासन निर्णय, विधि व न्याय विभाग क्र चौविआ-१२१५/प्र.क्र.९४/१५/का-नऊ, दि.२३ ऑगस्ट, २०१६
८. मा.उच्च न्यायालयाचे क्र.F&B/१४th F.C./१४९/२०१६, दि.२७ ऑक्टोबर, २०१६ चे पत्र.
९. मा.उच्च न्यायालयाचे क्र.F&B/१४th F.C./३७/२०१७, दि.१ फेब्रुवारी, २०१७ चे पत्र.
१०. वित्त विभागाचे दि. ०६.०६.२०१७ रोजीचे क्र.पदनि-२०१७/प्र.क्र.१२/१७/आ.पु.क. चे कार्यवृत्त
११. शासन निर्णय विधि व न्याय विभाग क्र.चौविआ-१२१६/प्र.क्र.१०७/१६/का-नऊ, दि. १४ जुलै, २०१७.
१२. शासन निर्णय विधि व न्याय विभाग क्र.जगन्या -१४१६/प्र.क्र.२०४/का-९, दि. १८ ऑगस्ट, २०१७

प्रस्तावना :-

१४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगांच्या शिफारशीमध्ये न्यायव्यवस्था सक्षम करण्याच्या दृष्टीने एकूण ११ घटक (अतिरिक्त न्यायालये, जलदगती न्यायालये, कौटुंबिक न्यायालये, कार्यरत न्यायालयाचे नविनीकरण, तांत्रिक मनुष्यबळ सहाय्य, स्कॅनिंग व डिजीटायझेशन, लॉ स्कूल, लोक अदालत, एडीआर सेंटर, मेडीएटर्स व सक्षमीकरण) दिलेले आहेत. १४ व्या केंद्रीय वित्त आयोगाचा कालावधी सन २०१५ ते २०२० असा असून त्यासाठी एकूण रु.१०१४ कोटी इतका

निधी नमूद केलेला आहे. यापैकी रु.४६९.६७ कोटी इतका निधी ५ वर्षांच्या कालावधीकरिता जलदगती न्यायालयांकरिता नमूद केला आहे.

१४ व्या वित्त आयोगाच्या अनुषंगाने गंभीर स्वरूपाच्या गुन्ह्यांबाबतची जसे, खून, बलात्कार, दरोडा, अपहरण, अनैतिक मानवी वाहतूक, हुंडाबळी वगैरे बाबतची दाखल प्रकरणे, वरिष्ठ नागरिक, महिला, बालके, अपंग, एच.आय.व्ही. ग्रस्त वगैरे नागरिकांनी दाखल केलेली दिवाणी प्रकरणे, भू-संपादन, संपत्ती विषयक वाद याबाबतची दिवाणी प्रकरणे हाताळण्याकरिता संदर्भ क्र. १२ नुसार २४ जलदगती न्यायालयांची स्थापना करण्यास व त्यासाठी १४४ पदे निर्माण करण्यास शासन मान्यता देण्यात आली होती. तथापि आता प्रलंबित प्रकरणांची संख्या तसेच न्यायालयाकरिता आवश्यक न्यायालयीन इमारतीची उपलब्धता लक्षात घेता मा.उच्च न्यायालयाने प्रस्तावित केल्यानुसार सदर १४ व्या वित्त आयोगांतर्गतची २४ जलदगती न्यायालयापैकी रत्नागिरी येथील न्यायालयाऐवजी खेड, जि. रत्नागिरी येथे जलदगती न्यायालय स्थापन करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधिन होती. दि.२१.१२.२०१७ रोजी झालेल्या मंत्रीमंडळाच्या बैठकीत असा बदल करण्यास मान्यता देण्यात आली आहे.

शासन निर्णय :-

१४ व्या वित्त आयोगाच्या शिफारशीनुसार राज्यातील गंभीर स्वरूपाच्या गुन्ह्यांबाबतची प्रकरणे हाताळण्याकरिता संदर्भाधिन शासन निर्णय क्रमांक १२ अन्वये स्थापन केलेल्या २४ जलदगती न्यायालयापैकी रत्नागिरी येथे स्थापन जलदगती न्यायालय आता रत्नागिरी ऐवजी खेड, जि. रत्नागिरी येथे स्थापन करण्यास आणि रत्नागिरी येथे जलदगती न्यायालय निर्माण करण्याकरिता निर्माण केलेली खालील ६ अस्थायी पदे आता खेड, जि. रत्नागिरी येथे निर्माण करण्यास या द्वारे मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	पदनाम	वेतनश्रेणी रुपये	पदसंख्या
१	जिल्हा न्यायाधीश	५१५५०-१२३०-५८९३०-१३८०-६३०७०	१
२	लघुलेखक (उ.श्रे.)	९३००-३४८०० +ग्रेड पे ४४००	१
३	वरिष्ठ लिपिक	५२००-२०२०० +ग्रेड पे २४००	१
४	कनिष्ठ लिपिक	५२००-२०२०० +ग्रेड पे १९००	१
५	शिपाई	४४४०-७४४० +ग्रेड पे १३००	२
एकूण			६

२. उपरोक्त अस्थायी पदे दि.३० सप्टेंबर, २०१८ पर्यंत चालू ठेवण्यास शासन मंजूरी

देण्यात येत असून सदर अस्थायी पदांना दि.३० सप्टेंबर, २०१८ नंतर पुढील मुदतवाढ घेणे आवश्यक आहे.

३. याकरिता येणारा खर्च "मागणी क्र.जे-१, २०१४ न्यायदान १०२-उच्च न्यायालये, (१३) १४ व्या वित्त आयोगांतर्गत योजना, (१३)(०१) जलदगती न्यायालये (अनिवार्य) (२०१४ ०५९३)" या लेखाशिर्षाखाली त्या-त्या वित्तीय वर्षासाठी मंजूर होणा-या अनुदानातून भागविण्यात यावा.

सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१८०३२८१६५५०५४५१२ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(अ. श्या. कलोती)
विधि सल्लागार-नि-सह सचिव

प्रति:-

१. मा.राज्यपालांचे सचिव
२. मा.मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव
३. मा. विरोधी पक्ष नेता, विधान सभा /विधान परिषद व सर्व विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई
४. सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे स्वीय सहायक
५. सर्व अ.मु.स. /प्र.स./सचिव, मंत्रालय, मुंबई,
६. महाप्रबंधक, उच्च न्यायालय, मुंबई,
७. सर्व प्रमुख न्यायाधिश, जिल्हा व सत्र न्यायालये,
८. प्रबंधक, उच्च न्यायालय (अपील शाखा / मुळ शाखा), मुंबई,
९. प्रबंधक, उच्च न्यायालय, नागपूर, औरंगाबाद व पणजी खंडपीठ,
- १०.संचालक, अभियोग संचालनालय, मुंबई,
- ११.सह संचालक, न्यायिक अधिकारी प्रशिक्षण संस्था, उत्तन/नागपूर,
- १२.सदस्य सचिव, विधि सेवा प्राधिकरण, मुंबई,
- १३.महालेखापाल- एक (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), मुंबई,
- १४.महालेखापाल- दोन (लेखा व अनुज्ञेयता / लेखा परीक्षा), नागपूर,
- १५.अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
१६. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १७.वित्त विभाग, वित्त आयोग कक्ष /व्यय-५/ अर्थ-११/आपुक,
- १८.विधि व न्याय विभागातील सर्व कार्यासने,
- १९.निवड नस्ती.